

A S T E F A N  
A H N H E M

*PRIKAUSTANTIS  
KAIP JO NESBØ,  
TAMSUS KAIP  
STIEGAS LARSSONAS.  
TONY PARSONS*

# Beveidės aukos

baltos lankos

Stefan Ahnhem

# Beveidēs aukos

Iš švedų kalbos vertė Eglė Voidogienė

baltos lankos

## Prologas

### *Po trijų dienų*

Varnas nutūpė ant nuogo pilvo ir suleido į odą aštrius nagus. Pirmus kartus taip pažadintas jis dar sugebėjo nubaidyti paukštį, bet šį kartą varnas nesileido lengvai nuvejamas. Marširavo aplink vis nekantresnis, išbadėjęs. Tik laiko klausimas, kada pradės jį kapoti į gabalus. Jis suriko kiek begalėdamas garsiau, galiausiai varnas atleido gniaužtus ir krankdamas nuplasnojo.

Pradžioje manė sapnuojąs košmarą – tereikia atsibusti ir viskas vėl bus gerai. Tačiau atmerkęs akis matė tik tamsą. Akis dengė raištis.

Tik iš lengvo, gaivaus brizo suprato esąs lauke. Nuogas gulėjo ant kažko kieto ir šalto, ištemptomis galūnėmis kaip Leonardo da Vinčio piešinyje. Tiek ir nežinojo. Visa kita – vien krūva klausimų. Kas jį čia paliko? Ir kodėl?

Jis dar kartą pamėgino išsivaduoti, tačiau kuo labiau muis-tėsi, tuo giliau į riešus ir čiurnas smigo dirželių dygliai. Skausmas pervėrė it spigus diskantas ir priminė tą kartą, kai jam, devyn-mečiui, taip ir nepavyko įtikinti dantų gydytojo, kad nuskausmi-namieji nesuveikė.

Visgi tai tebuvo niekis, palyginti su skausmu, kuris užeidavo kartą per parą, dažniausiai trukdavo kelias valandas ir svilindavo jo nuogą kūną liepsna, primenančia iš lėto judantį suvirinimo aparatą. Tas skausmas galėdavo staigiai nutrūkti ir lygiai taip pat staigiai sugrįžti. O kartais išvis neužeidavo. Iš pradžių dar

mėginęs suvokti, kas tai, – gal kas nors ateina jo kankinti, – galiausiai pasidavė ir visas jėgas nukreipė į tai, kad kaip nors iškęstų agoniją.

Nusprendęs, kad praslinko dar viena valanda, sušuko pagalbos – taip garsiai, kaip tik galėjo. Nustebo, kad išėjo tik gležnas spygtelėjimas, tad pamėgino dar kartą, šįkart nutaisęs stipresnį ir žemesnį balsą. Visgi tolstančiame aide girdėjo, kad ir šįkart viską nusmelkė spigios nevilties natos. Jis pasidavė. Vis tiek jo niekas negirdi. Niekas, išskyrus varną.

Dar kartą pamėgino mintyse atkurti įvykių seką, nors jau ir pametė skaičių, kelintas tai bandymas. Gal visgi pražiopsojo kokią detalę, kuri galėtų ką nors paaiškinti.

Iš namų išėjo iškart po šešių, tad iki pamainos buvo likusios keturiasdešimt penkios minutės. Automobilį nusprendė palikti; visada taip darydavo, kai tik leisdavo oras. Be to, pereiti parką niekada netrukdavo ilgiau nei dvylika minučių, tad laiko turėjo į valias.

Vos išėjus iš namų nupurtė nerimas. Ir taip stipriai, kad jis sustojo apsižvalgyti po kiemą. Nieko neįprasto nepamatė, tai yra nieko daugiau, tik kaimyną, beviltiškai mėginantį užvesti savo seną, surūdijusį „Fiat Punto“, ir pro šalį dviračiu lekiančią švie-siaplaukę gražuolę. Jos sijonas plaikstėsi vėjyje, o dviračio krepšelis buvo papuoštas dirbtinių baltagalvių žiedais. Tarsi ji važinė-tųsi vien tam, kad paskleistų aplinkiniams šiek tiek džiaugsmo.

Tik jo paties tas džiaugsmas nepasiekė. Nerimas jau gniaužė gerklę, tad jis skubėjo nervingais žingsniais, netgi perėjo gatvę šviečiant raudonam signalui, ko paprastai niekada nedarydavo. Tačiau šis rytas kitoks, visas jo kūnas buvo įsitempęs it spiralę, ir įžengęs į parką jis jau neabejojo.

Kažkas tikrai jį sekė. Iš garso sprendė, kad už nugaros žvyra mina sportiniai batai.

Jis pajuto greitinantis tempą ir prisivertė vėl sulėtinti.

Žingsniai vis artėjo, jam teko kautis su instinktu atsigręžti. Pulsas padažnėjo, nugarą išpylė šaltas prakaitas. Atrodė, tuoj nu-  
alps, kol galiausiai nebeišlaikė ir atsisuko.

Jį sekantis vyras iš tiesų avėjo sportiniais batais. Pora juodų „Reebok“. Drabužiai juodi, su daugybe kišenių. Ant pečių turėjo pilnai prigrūstą kuprinę, o rankoje – skudurėlį.

Bet tik tada, kai vyras pakėlė akis ir įsmeigė žvilgsnį, jis pamatė jo veidą.

Po to viskas skriete praskriejo. Kumščiu gavus į saulės rezginį, aštrus skausmas staigiai pasklido nervais po visą kūną. Buvo sunku įkvėpti, jis suklupo ir pajuto prie veido prispaudžiamą skudurėlį.

Kitas prisiminimas – jį pažadina į pilvą suleisti varno nagai.

Aukštai viršum jo saulę pritemdė pavienis debesų šuoras. Palengvėjimas ne tvaresnis už smėlio pilį. Debesys praslinko ir dangus tapo tobula žydryne, koks būna tik švedišką vidurvasarį. Saulė plieskė į kruopščiai pritvirtintą lęšį, kuris nukreipė spindulius į vieną svilinantį tašką, artėjantį pririšto vyro link. Aplink savo ašį besisukanti Žemė pasirūpino visu kitu.

Paskutinis ausis pasiekęs garsas buvo klaikus jo paties degančių plaukų traškesys.



## Pirma dalis

2010 m. birželio 30–liepos 7 d.

*2003 metų rudenį psichologas Kiplingas D. Viljamsas atliko eksperimentą, kurio dalyvius privertė patirti socialinę atskirtį žaidžiant „Kiberbolą“ – žaidimą, kurio metu virtualioje erdvėje trys žaidėjai vienas kitam mėto kamuolį. Po kurio laiko du žaidėjai pradėjo kamuoliu mėtytis tik tarpusavyje. Trečiasis, nežinodamas, kad žaidžia prieš kompiuterį, iškart pasijuto atskirtas ir atstumtas. Emocija buvo tokia stipri, kad magnetinio rezonanso tomografas užfiksavo išaugusį aktyvumą toje pačioje smegenų dalyje, kaip patiriant gryną fizinį skausmą.*





Fabianas Riskas daugybę kartų važiavo šiuo keliu, tačiau dar niekada nesijautė taip lengvai ir pakiliai. Jie pajudėjo iš pat ankstyvo ryto – tiksliai pagal planą, tad galėjo sau leisti ramiai papiepti tauti Grenoje.

Jau tuomet nerimas dėl artėjančio įsikraustymo pradėjo sklaidytis. Sonja džiaugėsi, veik krykštavo, netgi pasisiūlė vairuoti paskutinę atkarpą per Smolandą, kad jis galėtų pasigardinti silkę bokalu alaus. Buvo beveik per gerai, ir jį nusmelkė mintis, kad gal visa tai tėra spektaklis. Juk jei būtų visiškai nuoširdus, tikrai abejotų pasirinkimu tiesiog pabėgti nuo problemų ir viską pradėti iš naujo.

Vaikai reagavo, kaip tikėtasi. Matilda žavėjosi avantiūra, nors penktą klasę ir teks pradėti naujoje mokykloje, visiškai naujoje klasėje. Teodoras toli gražu nebuvo toks pozityvus ir netgi grasino pasiliksis Stokholme. Visgi po pietų Grenoje net ir jis nusprendė nebesipriešinti visam šiam reikalui – visų nuostabai, keletą kartų išsitraukė iš ausų ausines ir pabendravo su šeima.

Nuostabiliausia buvo tai, kad nutilo riksmi. Riksmi ir maldavimai nežudyti, persekioję jį pastarąjį pusmetį – tiek sapnuose, tiek dieną. Pagaliau jie pasidavė.

Tą pastebėjo jau ties Siodertelje, tačiau manė prisigalvojęs. Ir tik pravažiavus Noršio pingą pasijuto visiškai tikras, juolab kad

su kiekvienu už nugaros paliktu kilometru balsai vis silpnėjo. Dabar, už 556 kilometrų, jie buvo visiškai nutilę.

Galėtum atskirti „prieš“ ir „po“ paveikslėlius, žyminčius laiką Stokholme ir žiemos įvykius. Pagaliau, pagaliau jie atsidūrė „po“ dalyje, galvojo Fabianas, kišdamas raktą į naujųjų namų spyną – angliško stiliaus raudonų plytų kotedžą Polšio gatvėje. Namą matęs kol kas buvo tik jis vienas, tačiau dėl artimųjų reakcijos nė kiek nesibaimino. Vos tik sužinojęs, kad namas parduodamas, iškart suprato, kad pradėti savo naująjį gyvenimą jie turėtų čia ir niekur kitur.

Polšio gatvė 17, Togaborgas, mesto akmenų atstumu nuo miesto, o už kampo – Polšio miškas. Čia jis bėgios rytais ir grįš prie teniso treniruočių. Užsimanai prie jūros – tereikia nusileisti Halalido taku ir atsiduri Frijos paplūdimyje, kuriame maudydavosi jaunystėje. Tomis dienomis svajodavo gyventi kaip tik šiame kvartale, o ne gelsuose daugiabučiuose Dalhelme. Dabar, po trisdešimties metų, svajonės tapo realybe.

– Tėti, ko lauki? Neatsiliepsi? – pasigirdo Teodoro balsas.

Išbudintas iš palaimingų svajū Fabianas susivokė, kad visa šeimyna laukia, kol jis išsitrauks kišenėje skambantį telefoną. Pasižiūrėjo, kad skambina Astrida Tuveson – jo naujoji arba, tiksliau sakant, būsimoji vadovė Helsingborgo policijos kriminaliniame skyriuje.

Formaliai jis vis dar dirbo Stokholme. Iš pažiūros galėjai pasakyti, kad išeiti iš darbo buvo jo paties sprendimas, tačiau daugelis kolegų neabejotinai viską puikiai žinojo. Jis niekada nebegalės ten kelti kojos.

Šešios savaitės priverstinių atostogų, kurios pamažu darėsi vis patrauklesnės. Kiek tik atminė, tiek laisvo laiko neturėjo nuo pat mokyklos baigimo. Turėtų pakakti. Pirmiausia planavo ramiai įsikurti naujuosiuose namuose. Po to – susipažinti su miesteliu

ir, priklausomai nuo oro ir noro, galbūt iškeliauti į kokią šiltesnę vietelę. Planuose nebuvo tik vieno – streso. Tai Astrida Tuveson turėtų puikiai žinoti.

Visgi ji skambino.

Kažkas nutiko ir jis jau buvo beatsiliepiąs, kad sužinotų kas. Tačiau jiedu su Sonja vienas kitam pažadėjo. Šią vasarą jie vėl bus šeima ir dalinsis atsakomybe. Galbūt ji net sukauptų jėgų pabaigti paveikslus rudens parodai? Be to, juk ne visi Helsingborgo policijoje šiuo metu atostogauja?

– Ne, palauks, – atsakė jis, išimė mobilųjį atgal į kišenę, atkakino duris ir įleido Teodorą su Matilda, kurie jau kumščia vosi dėl pirmenybės įeiti. – Jumis dėtas, pradėčiau nuo sodo!

Jis pasisuko į Sonją, lipančią prieangio link su „iPod“ kolonėlėmis rankose.

– Kas skambino?

– Nieko svarbaus. Eime, apžiūrėsi namą.

– Juk tai ne...

– Ne, tikrai ne, – pertraukė Fabianas, tačiau iš akių matė, kad ji juo netiki, tad pakėlė mobilųjį ir parodė. – Tai mano būsimoji vadovė, kuri tikriausiai tenorėjo pasveikinti mus atvykus. Eime gi.

Jis paėmė iš jos kolonėles, viena ranka uždengė Sonjai akis ir įvedė į namą.

– Tadam! – atitraukė ranką.

Ji apsižvalgė po tuščią svetainę su židiniu, pasisuko į šalimais esančią virtuvę, vedančią į sodelį už namo, kuriame ant didžiulio batuto jau šokinėjo Teodoras ir Matilda.

– Oi. Bet čia juk... fantastiška!

– Tai *užskaitai*? Tau patinka?

Sonja linktelėjo.

– Gal žinai, kada ruošiasi atvykti perkraustymo įmonė? – paklausė.

– Šiandien popiet. Na, bet visad galime tikėtis, kad jie pavėluos ir nepasirodys iki rytojaus.

– Ir kodėl gi, jei galėčiau paklausti? – Sonja apsvijio rankomis jam kaklą.

– Juk čia turime viską, ko reikia. Švarias grindis, žvakių, vyno ir muzikos.

Fabianas pastatė kolonėles ant virtuvinės spintelės, įstatė savo seną, subraižytą „iPod Classic“ ir įjungė „Bon Iver“ „For Emma, Forever Ago“ – kelių pastarųjų savaičių mėgstamiausią albumą. Jis pavėluotai išoko į „Bon Iver“ traukinį. Perklauses pirmą kartą manė, kad albumas nuobodus, tačiau suteikė jam antrą šansą ir suprato klausęs šedevrą.

Tada pagriebė Sonją į glėbį ir pasileido šokti. Ji nusijuokė, stengdamasi spėti su jo improvizuotais žingsneliais. Jis pažvelgė jai į žalsvai rusvas akis, o ji išsisegė segtuką ir pasileido rudus plaukus. Mankštos, kurias jai išrašė terapeutas, tikrai davė rezultatų. Tiek psichologinių, tiek fizinių. Ji neabejotinai numetė penketą šešetą kilogramų. Niekada ir nebuvo stora, greičiau atvirkščiai, tačiau dabar jos veido bruožai išryškėjo, ir tai jai tiko.

Jis staigiu judesiu apsisuko ir leido jai kristi į glėbį. Ji vėl nusijuokė. Kaip jis to ilgėjosi!

Jie svarstė įvairius variantus. Nuo galimybės parduoti butą prie pietinės stoties ir nusipirkti namą kuriame nors Stokholmo priemiestyje iki to, kad įsigytų dar vieną butuką, pamėgintų pagyventi atskirai ir pamainomis rūpintųsi vaikais. Nė vienas iš variantų nepasirodė tinkamas. Nežinia, ar dėl to, kad baimė išsiskirti buvo pernelyg didelė, ar dėl to, kad kažkur giliai viduje jie vis dar mylėjo vienas kitą.

Tik jam suradus namą Polšio gatvėje, viskas pradėjo dėtiotis į vietas. Kriminalinio inspektorius pareigos Helsingborgo policijoje, laisvos vietos Togaborgo mokykloje ir didžiulė palėpė

su stoglangiais, tobulai tiksianti Sonjos ateljė. Tarsi kas būtų pasigailėjęs jų likimo ir suteikęs dar vieną progą.

– O vaikai? Kur, manai, jie miegos? – jam į ausį sušnibždėjo Sonja.

– Rūsyje tikrai atsiras koks kampas, galėsime juos užrakinti.

Sonja buvo beatsakanti, bet jis nutraukė ją bučiniu ir tęsė šokį, kai staiga nuaidėjo durų skambutis.

– Jie jau čia? – atitraukė lūpas Sonja. – Gal visgi teks miegoti savo lovose.

– O aš jau įsisvajojau apie grindis.

– Grindys juk niekur nedings. Be to, aš sakiau „miegoti“. Nieko daugiau. – Ji vėl įsisiurbė jam į lūpas, o ranka nuslydo pilvu už kelnių linijos.

„Dabar taip ir bus, dabar gyvensim laimingi visą likusį gyvenimą“, – spėjo pagalvoti Fabianas, kol ji ištraukė ranką ir nuėjo atidaryti.

– Sveiki, mano vardas Astrida Tuveson. Aš viena naujųjų jūsų vyro kolegų.

Moteris tarpduryje ištiesė Sonjai ranką. Kita ranka pasikėlė akinius nuo saulės. Šviesios garbanos, spalvota suknelė, lieknos rudos kojos ir basutės ją darė dešimčia metų jaunesnę nei tikrieji penkiasdešimt dveji.

– Mat kaip. Sveiki? – Sonja pasisuko į Fabianą, kuris priėjo ir paspaudė Tuveson ranką.

– Turėjote omeny, *būsimoji* kolegė. Juk dirbti pradėsiu tik rugpjūčio šešioliktą, – pridūrė Fabianas ir atkreipė dėmesį, kad ji neturi kairiojo ausies spenelio.

– Būsimoji *vadovė*, jei jau norim tikslumo. – Ji nusijuokė ir pasitaisė plaukus, kad nebesimatytų ausies, nors Fabianas jau svarstė, ar čia būta sužeidimo, ar įgimta. – Atleiskit. Tikrai nenorėjau trukdyti vidury atostogų, juolab kad tikriausiai esat nuvargę po kelionės, bet...

– Nieko tokio, – nutraukė Sonja. – Užeiokit, užeiokit. Tik, deja, neturim kuo pavaišinti, vis dar laukiam savo daiktų.

– Nesirūpinkit. Man tereikia kelių minučių su jūsų vyru.

Sonja nebyliai linktelėjo, o Fabianas nusivedė Tuveson į verandą namo gale ir uždarė duris.

– Galiausiai ir aš nupirkau batutą. Berniukai zyzė kelerius metus, kol nusileidau, bet tuomet jau buvo per dideli.

– Atleiskit, koks reikalas? – Fabianas nė per nago juodymą netryško noru taukšti niekų su būsima vadove.

– Įvykdyta žmogžudystė.

– Nejaugi? Na, taip juk kartais nutinka. Deja. Nenoriu kištis, bet ar nebūtų geriau, jei tai aptartumėte su kolegomis, kurie neatostogauja?

– Jorgenas Polsonas. Ką nors sako?

– Čia auka?

Tuveson linktelėjo.

Fabianui vardas girdėtas, tačiau jis visai nedegė noru jį kur nors įpaišyti. Ko mažiausiai dabar norėjo, tai dirbti. Jautėsi kaip naftos pripumpuotas tanklaivis, kurį ką tik užgrobė piratai ir kuriam laikas išpūškuoti iš rojaus salos.

– Gal tai atgaivins atmintį? – Tuveson iškėlė įmautę su nuotrauka. – Gulėjo ant aukos kūno.

Fabianas paėmė įmautę, pažiūrėjo į nuotrauką ir iškart suprato, kad jokios rojaus salos nebebus. Atpažino fotografiją, nors ir neprisiminė, kada pastarąjį kartą į ją žiūrėjo. Tai buvo devintos klasės nuotrauka. Paskutinė, kai visi buvo kartu. Jis pats stovėjo antroje eilėje, o iškart už jo stovėjo Jorgenas Polsonas.

Užbrauktas juodu rašikliu.